مروری بر رمان «گرگ‌سالی» در برنامه «یار مهربان»

مسابقه بزرگ کتابخوانی «یار مهربان» با معرفی کتاب «گرگ‌سالی» مخاطبان خود را به مطالعه این کتاب فرا می‌خواند به گزارش روابط عمومی رادیو معارف؛ برنامه «یار مهربان» از امروز با معرفی کتاب «گرگ‌سالی» مهمان مخاطبان فرهیخته این رسانه دینی می‌شود. امیرحسین فردی رمان گرگ‌سالی را در واپسین روزهای عمر خود برای انتشار آماده کرده بود. این رمان ادامه‌ای است بر رمان موفق «اسماعیل» که با مضمونی ضداستعماری به نگارش درآمده است. رمان گرگ‌سالی درباره جوانی مبارز به نام اسماعیل است که پس از فرار از دست نیروهای ساواک به منطقه سبلان پناه می‌برد و در آنجا با گرگ‌های آمریکایی‌ها که برای اصلاح نژاد گرگ‌های ایرانی به آن منطقه فرستاده‌اند، درگیر می‌شود. برنامه یارمهربان به همت گروه فقه و اندیشه طراحی و تولید می‌شود که تهیه‌کنندگی این برنامه را سیدروح‌ا... شجاعی به‌عهده دارد و هر روز ساعت ۱۹ و ۱۵ دقیقه از رادیو معارف پخش می‌شود.

کار عروسکی فقط برای کودکان نیست

محمد لقمانیان، کارگردان، صداپیشه و عروسک‌گردان برنامه از تجربیاتش می‌گوید.

فکر می‌کنم «شوخی شوخی» اولین برنامه تلویزیونی است که به‌طور مستقل کارگردانی آن را به‌عهده دارید.

بله البته برای سال تحویل و عید امسال بخش عروسکی برنامه‌ای با عنوان «یک گام تا» را برای شبکه یک کار کرده بودم و تجربه کارگردانی آن را هم داشتم. اما اولین برنامه تلویزیونی است که کارگردانی کل برنامه را تجربه می‌کنم. البته صداپیشه و عروسک‌گردان «کلاه قرمزی» هم بودم.

به جای کدام عروسک‌ها؟

عروسک‌گردان «فامیل دور» و صداپیشه «بچه فامیل دور» بودم که تجربیات خیلی گرانبهایی در آن کار به‌دست آوردم و از آقایان جبلی و طهماسب هم در آن برنامه خیلی یاد گرفتم. خوشبختانه استادان بسیار خوبی در این کار داشتم.

با این حال با عروسک «لقمه» و در فضای مجازی به شهرت رسیدید.

بله خب. همه ایران فامیل دور را می‌شناخت اما ما آن پایین بودیم و کسی ما را نمی‌دید که بشناسد. اما لقمه که آمد خیلی‌ها من را شناختند. می‌خواستم با این کار به مردم بگویم عروسک‌گردانی چه کار سخت اما شیرینی است. چون مردم عروسک‌گردان‌ها را نمی‌بینند و نمی‌شناسند. اما محبوبیت «لقمه شو» باعث شد مورد توجه تهیه‌کننده‌ها قرار بگیرد.

گویا طراح اصلی این برنامه هم شما هستید.

بله طرح این برنامه سال‌هاست در ذهن من است که آقای ابوالحسنی هم پیشنهادهایی در جهت تکمیل این طرح داد و شوخی شوخی شکل گرفت. من سعی کردم هر آنچه در طول این سال‌ها در ذهن داشتم را در این برنامه پیاده کنم.

اصولا نگاه مردم به برنامه‌های عروسکی تلویزیون چقدر جدی است و تا چه حد این برنامه می‌تواند با توجه به اهدافی که دارد تاثیرگذار باشد؟

در ایران کار عروسکی ساختن سخت است. چون همه یادکارهای عروسکی دهه ۶۰ و ۷۰ می‌افتند. بنابراین می‌گویند چرا این عروسک‌ها زشت هستند و برای بچه‌ها مناسب نیستند و بدآموزی دارند. بدون این‌که بدانند برای چه گروه سنی ساخته می‌شود. لزوما هر برنامه عروسکی برای مخاطب کودک ساخته نمی‌شود. من در این چند سال با لقمه شروع کردم تا این تفکر را پاک کنم و بگویم هر کار عروسکی متعلق به کودک نیست. بازخوردها هم خوشبختانه تا به امروز خوب بوده و هر کسی از یکی از عروسک‌ها خوشش می‌آید.

به نظرتان کدام یک از عروسک‌ها محبوب‌تر شده‌اند؟

قاعدتا آن عروسکی که کمتر حرف می‌زند محبوب‌تر می‌شود. شخصیتی به نام «زل» داریم که مدام به دوربین زل می‌زند. یا «دست تنها» که فقط دست درازی است که گزارش تهیه می‌کند. یا گروه موسیقی «شوخی بند» داریم که آنها هم مورد توجه قرار گرفته‌اند.

اسامی و شخصیت‌های عروسک‌ها را بر چه اساسی انتخاب کردید؟

در طول هر کاری که انجام می‌شود، آزمون و خطاهایی در پیش تولید وجود دارد که در نهایت به یکسری شخصیت‌ها می‌رسیم. سعی کردیم از گویش‌ها و فرهنگ‌های مختلف در این برنامه بهره بگیریم و هر عروسک با یک گویش صحبت کند که البته همین موضوع کار را سخت می‌کند. اما از آنجا که کار برای همه مردم ایران است، خواستیم تقریبا از هر گویشی در برنامه داشته باشیم. صداپیشه‌هایمان هم از همان شهرها هستند.

نگران واکنش‌های مخاطبان شهرستانی نیستید؟

نه چون قرار نیست روی شخصیت‌ها و فرهنگ‌ها زوم کنیم. به‌عنوان مثال همسر من شیرازی است و به‌جای شخصیت شیرازی صحبت می‌کند. بنابراین به همه قومیت‌ها احترام می‌گذاریم. با این حال با سختی‌هایی روبه‌رو هستیم.

خودتان هم در این برنامه صداپیشگی و عروسک‌گردانی می‌کنید؟

بله چون خراسانی هستم به‌جای «گل پسند خانوم» صحبت می‌کنم و صداپیشه و عروسک‌گردان «وارفته» هم هستم.

شبکه چقدر دست‌تان را برای شوخی‌ها باز گذاشته است؟

اتفاقا خیلی همراه هستند و از ما می‌خواهند بی‌باکانه‌تر شوخی کنیم و دستمان را در کار باز گذاشته‌اند.

شما با افراد که شوخی نمی‌کنید؟

نه. ما با موقعیت‌ها شوخی می‌کنیم. عروسک‌های‌مان ما به ازای خارجی ندارند و ما هم دنبال مسخره کردن افراد نیستیم. شعار برنامه ما هم این است: زندگی سالم در محیط زیست سالم. یعنی دغدغه‌مان محیط زیست و مسائل اجتماعی است.

در یکی از برنامه‌ها با «عصر جدید» هم شوخی کردید. به این معناست که قرار است با برنامه‌های شبکه سه شوخی کنید؟

نه ما با هیچ برنامه‌ای شوخی نکردیم. ما با ساختار شوخی می‌کنیم. یعنی در آن قسمت که شما دیدید، با برنامه‌های استعدادیابی شوخی کردیم نه برنامه خاص. ضمن این‌که فکر می‌کنم عروسک‌ها ظرفیت خاصی برای حرکت و بازی دارند و می‌توانند اتفاقات خوبی را رقم بزنند.

«لقمه» هم قرار است وارد برنامه شود؟

فعلا که استراحت می‌کند. البته من هر روز او را با خودم سر صحنه می‌آورم شاید یک‌جایی بتواند به برنامه ورود کند(می‌خندد).

لقمانیان:
در ایران کار عروسکی ساختن سخت است. چون همه یادکارهای عروسکی دهه ۶۰ و ۷۰ می‌افتند. بنابراین می‌گویند چرا این عروسک‌ها زشت هستند و برای بچه‌ها مناسب نیستند و بدآموزی دارند

می‌خواهیم احیاکننده برنامه‌های عروسکی باشیم

محمد ابوالحسنی سال‌هاست در زمینه تهیه کارهای انیمیشن فعالیت می‌کند. از جمله «دیرین دیرین» و «تهران ۱۵۰۰». وی که نخستین مجموعه عروسکی‌اش را تهیه می‌کند در این‌باره به جام‌جم می‌گوید: من همیشه دوست داشتم در زمینه کارهای عروسکی هم فعالیت کنم. تا این‌که در شوخی شوخی، این اتفاق افتاد و با آقای لقمانیان همکاری کردیم. فکر می‌کنم کارهای عروسکی ظرفیت بسیاری دارند که هنوز متبلور نشده است. ما از سال گذشته صحبت‌هایی با آقای لقمانیان داشتیم که تخصص‌شان ساخت کارهای کوتاه است که کار بسیار سختی هم هست. ما هم البته تجربه کارهایی از این دست با آقای بهرام عظیمی در «حسن خطرناکه حسن (آقای ایمنی)» داشتیم اما امسال وارد تولید شدیم و تا به امروز هم حدود ۳۰ قسمت از برنامه آماده شده و در تلاشیم روزی یک قسمت را بگیریم. فکر می‌کنم تا سال آینده هم کار تولیدمان به طول خواهد انجامید.

وی دلیل انتخاب استودیو را در پردیس تئاتر چنین عنوان می‌کند: اینجا امکانات خوبی دارد و دنبال فضایی بودیم که خیلی اطرافش شلوغ نباشد، چون خیلی از آیتم‌ها را در محوطه بیرون می‌گیریم. بنابراین داخل و خارج استودیو فضای خوبی برای این کار دارد. گروه تدوین و ویژوال‌مان هم شیفتی در بالای این ساختمان در حال کار هستند.

ابوالحسنی می‌افزاید: فصل اول این مجموعه ۲۰۰ قسمت است که تا تابستان سال آینده روی آنتن هستیم. ما سعی کردیم با این برنامه احیاکننده برنامه‌های عروسکی باشیم، چون تلویزیون خیلی سلبریتی زده شده و چه‌بسا عروسک‌ها بتوانند خودشان به چهره‌ای معروف تبدیل شوند.

وی درباره تأثیرگذاری و فرهنگ‌سازی با عروسک‌ها هم توضیح می‌دهد: فکر می‌کنم به‌زودی عروسک‌ها بتوانند جایگاه خاصی برای خودشان در تلویزیون پیدا کنند و به شخصیت‌های جذابی تبدیل شوند که حتی مقابل افراد مهم هم بتوانند قرارگرفته و با آنها عکس بگیرند. البته این اتفاق در دنیا افتاده و امیدواریم بتوانیم با این برنامه به عروسک‌ها شأن و جایگاه بدهیم. البته نمی‌توان این حقیقت را کتمان کرد که خانم برومند و آقای جبلی و آقای طهماسب توانستند به کارهای عروسکی جایگاه و شأن بدهند و من واقعا از آنها سپاسگزارم که این راه را برای ما هموار کردند.

این تهیه‌کننده عنوان می‌کند: برنامه ما به‌شدت مردمی است. تصمیم داریم در فضای مجازی هم فعالیت و حضور بیشتری داشته باشیم. به دوستان هم گفتم من برنامه هشت‌ساله برای شوخی‌شوخی می‌بینم و امیدوارم استمرار یابد. ما به‌دنبال آگاه کردن مردم نسبت به مسائل مختلف هستیم، چون ایران آگاه باعث ایران آباد و آزاد می‌شود.

وی درباره عنوان برنامه هم می‌گوید: از ابتدا عناوین بسیاری را برای این کار در نظر داشتیم. مثل «شاد شو» تا این‌که به‌عنوان شوخی شوخی رسیدیم که به نظرم برای کار ما بسیار مناسب است. ما خط قرمزی نداریم و با همه موقعیت‌ها شوخی می‌کنیم. امیدوارم هیچ‌کسی هم از شوخی‌های ما آزرده نشود. رهبر معظم انقلاب هم فرمودند می‌توانید با همه‌چیز شوخی کنید. بنابراین از این فضایی که بازشده می‌خواهیم استفاده کنیم. ضمن این‌که به‌روز هستیم و سعی می‌کنیم در برنامه تغییراتی بدهیم تا به تکرار نیفتد و پویا باشد.

ابوالحسنی درباره علاقه‌اش به عروسک‌های این برنامه هم تاکید می‌کند: من از روز اول از شخصیت «زل» خوشم آمد که حرف نمی‌زند و مثل آقای دوربینی است و فقط به دوربین زل می‌زند.

وی در پایان هم درباره انتخاب مجری و این‌که مجری رئال باشد هم بیان می‌کند: در ابتدا مجری عروسکی و یک مجری رئال داشتیم. اما در ادامه مجری عروسکی را حذف کردیم. به هر حال به مجری رئال احتیاج داشتیم تا واسط دنیای عروسک‌ها با انسان‌ها باشد. برای اجرا هم گزینه‌های بسیاری داشتیم. از آنجا که آقای روا شیرینی خاصی داشت و خیلی خوب توانست با عروسک‌ها ارتباط برقرار کند، خیلی زود به دل کارگردان نشست و انتخاب شد.

در زندگی طرفدار اتفاقات جدید هستم

محمد معتضدی را قطعا با استندآپ کمدی‌هایش در خندوانه و صداپیشه‌گی‌اش در کارهای دوبله می‌شناسید. وی که در این مجموعه صداپیشه «سمعی» و «شهرام چند مضراب» است، به جام‌جم می‌گوید: در کنار کاراکترهای اصلی من به جای شخصیت‌های فرعی بسیاری در این برنامه صحبت می‌کنم. البته برای من کار سختی نیست؛ چون در کار دوبله به جای شخصیت‌های بسیاری صحبت کردم و تجربه‌های این‌چنینی دارم.

وی ادامه می‌دهد: من خیلی طرفدار اتفاقات جدید در زندگی هستم و از فضاهای متفاوت استقبال می‌کنم. بنابراین کسانی که من را می‌شناسند به این ویژگی من عادت کرده‌اند و بنابراین واکنش‌های عجیبی ندارند. اما لازم است بگویم من احساس می‌کنم شوخی شوخی کاری کاملا جذاب و جدید در تلویزیون است. از طرفی فکر می‌کنم برنامه‌هایی که تیم صمیمی در پشت صحنه دارند، قطعا فیدبک خوبی هم بین مردم خواهند داشت. بنابراین من به این برنامه خوشبین هستم و می‌دانم اتفاقات خوبی برای این برنامه خواهد افتاد. چون ضرباهنگ تند و متفاوتی دارد و این ریتم تند می‌تواند باعث شود مردم به این دست برنامه‌های تلویزیونی عادت کنند. یعنی برنامه‌ای که ریتم تندی داشته باشد و در یک زمان کوتاه مهم‌ترین حرف‌ها را بزند، بیشتر مورد توجه قرار می‌گیرد. محمد لقمانیان هم ثابت مدیوم تلویزیون و مخاطب و سلیقه‌اش را می‌شناسد. ضمن این‌که می‌خواهد کار متفاوت انجام بدهد و دارد این تفاوت را ایجاد می‌کند. معتضدی درباره شخصیت محبوبش در این برنامه بیان می‌کند: چهار مضراب سرپرست گروه شوخی بند است و شخصیت کاملا متفاوتی دارد و خواننده گروه است. من جسارت این تشابه را ندارم؛ اما این شخصیت من را به یاد «گربه آوازه خوان» می‌اندازد که استاد منوچهر نوذری صداپیشه آن بود. ما عروسکی که آواز بخواند و خواننده باشد کم داشتیم. اما شهرام چهار مضراب خواننده است و از این نظر برایم جالب است. دوست دارم این شخصیت محبوب و معروف شود و اگر این اتفاق بیفتد خیلی خوشحال می‌شوم. گاهی فکر می‌کنم صداپیشه‌ها و عروسک‌هایی که ماندگار می‌شوند، چقدر حس خوبی دارند و خیلی مشتاقم این اتفاق روزی برای من هم بیفتد.

نیاز به مشارکت مردم در حفاظت از محیط‌زیست

شکوفه بسیم، کارشناس محیط‌زیست است که با این برنامه همکاری می‌کند: از همان ابتدای فیلمنامه‌نویسی از من دعوت شد به عنوان کارشناس محیط‌زیست همراه گروه باشم و موضوعات مختلف را با هم بررسی کنیم. رویکرد کار ما آموزش و فرهنگ‌سازی در حوزه محیط‌زیست است که بتواند حس مسؤولیت پذیری مردم را در حفاظت از محیط‌زیست بیدارتر کند تا بتوانیم همه در کنار هم از محیط زیست‌مان حفاظت کنیم. چون در این زمینه مشارکت مردم خیلی مهم است. هر قدر آگاهی مردم در این زمینه بیشتر شود، شاهد اتفاقات بهتری هم خواهیم بود. کاربردی بودن موضوعات خیلی در این کار مهم است. خیلی از موضوعات محیط‌زیستی هست که شاید مردم در آن نقشی نداشته باشند. اما ما در این برنامه موضوعاتی را مطرح می‌کنیم که مردم در آن نقش پررنگی دارند تا بتوانیم از قابلیت مشارکت مردم برای آن موضوعات استفاده کنیم. البته که همه موضوعات محیط زیست مهم و گسترده هستند اما سعی کردیم موضوعات را اولویت‌گذاری و دسته‌بندی کنیم و سراغ موضوعاتی برویم که تنها با مشارکت و حضور پررنگ مردم اتفاق می‌افتند. مثل آلودگی هوا یا پسماند. بعضی مسائل هم به حفظ منابع طبیعی برای نسل‌های آینده مربوط می‌شود.

اعتقاد من بر این است که آموزش و فرهنگ‌سازی خیلی مداوم است. شما نمی‌توانید انتظار داشته باشید با یک برنامه این موضوعات جا بیفتد و فرهنگ‌سازی شود و مردم دیگر نیازی به آموزش نداشته باشند. این برنامه می‌تواند گام خوب و موثری در این زمینه باشد. جای چنین برنامه‌ای در تلویزیون خالی بود و مشابه آن را نداشتیم. بنابراین جای‌قدردانی از تهیه‌کننده دارد که هم و غم‌شان را روی این موضوع گذاشتند. همین‌طور شبکه سه که شبکه پربیننده‌ای است و زمان خوبی هم در پخش دارد. بنابراین می‌توان امیدوار بود اتفاقات بهتری را شاهد باشیم. به نظرم مردم زیادی این برنامه را می‌بینند و می‌توانند تاثیر بگیرند.

عکس: چاوش همماوندی / جام‌جم

خبر

اهتمام رادیو گفت‌وگو در دهه فجر

رضا کوچک زاده، مدیر شبکه رادیویی گفت‌وگو با بیان این‌که بزرگداشت انقلاب اسلامی نباید منحصر به ماه بهمن و دهه فجر انقلاب باشد به جام‌جم گفت: رویداد بزرگ و شگرفی چون انقلاب اسلامی که دیدگاه، ساختار و مکتب سیاسی درخشانی را عرضه کرده با محوریت حرکت در دهه پنجم انقلاب و با بهره‌مندی از بیانیه گام دوم باید همواره هدف بحث و نظر قرار گیرد تا همچنان در اذهان جامعه پژواک یابد. با این نگاه، شبکه رادیویی گفت‌وگو به طراحی برنامه‌های خود پرداخته و می‌پردازد.

وی تصریح کرد: در دهه فجر سال جاری، رادیو گفت‌وگو بر اساس سه محور کلان واردشده است. نخست بیان دستاوردهای انقلاب کبیر اسلامی؛ دوم روایت صحیح و روشن تاریخ نهضت انقلاب اسلامی و سوم تمرکز بر بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی که به‌نوعی سند راهبردی و روشن برای ادامه مسیر انقلاب در افق پیش‌رو و آینده به شمار می‌آید.

وی ادامه داد: خط اصلی راهبردهای برنامه‌سازی در رادیو گفت‌وگو، بیانیه گام دوم انقلاب است که در بهمن ۹۷ توسط رهبر معظم انقلاب صادر شد. به‌این‌ترتیب که تمام برنامه‌ها به یکی از ۷ بند موجود در بیانیه منعطف شده است.

مدیر شبکه رادیویی گفت‌وگو با اشاره به این‌که به‌منظور تبیین دستاوردهای انقلاب اسلامی در حوزه علم و پژوهش و نگاه ویژه به تأکیدات راهبردی مقام معظم رهبری که «باید قوی شویم» و «جهاد علمی» را پیش بگیریم برنامه‌ای را با عنوان معیار، طراحی کردیم، تصریح کرد: این برنامه به معرفی برترین دستاوردهای علمی کشور پس از پیروزی انقلاب اسلامی می‌پردازد و از ۱۱تا۲۲بهمن از ساعت۲۱ پخش می‌شود. برنامه «ترنج» دوشنبه‌ها ساعت ۱۱ به‌صورت زنده پخش می‌شود. برنامه «بر بلندای افتخار» به بررسی ۱۲ابر پروژه اقتصادی کشور در دوران پس از پیروز انقلاب اسلامی می‌پردازد. تبیین دستاوردهای نظام مقدس جمهوری اسلامی در حوزه محرومیت‌زدایی و عدالت اجتماعی برای تمام مردم کشور در برنامه‌های «رویداد» (شنبه تا چهارشنبه، ساعت۱۲) و «بدون خط‌خوردگی» (شنبه تا چهارشنبه، ساعت ۱۹) با حضور مسؤولان مربوط انجام می‌شود.

کوچک زاده با اشاره به توصیه‌های پنجم و ششم رهبر انقلاب در بیانیه گام دوم یعنی «استقلال و آزادی» و «عزت ملی، روابط خارجی، مرزبندی با دشمن» گفت: برای این دو توصیه ویژه‌برنامه «مهرخاوران» طراحی‌شده که از ۱۱تا۲۲بهمن به‌صورت زنده از ساعت ۱۷و۳۰دقیقه پخش می‌شود.

وی هفتمین محور برنامه‌های مناسبتی رادیو گفت‌وگو را در دهه فجر با الهام از بیانیه گام‌دوم «سبک زندگی» دانست و بیان کرد: در ویژه‌برنامه «تنگه احد» به پیگیری مطالبات ۲۰گانه مقام معظم رهبری در حوزه فضای مجازی در دهه پنجم انقلاب می‌پردازد.

مدیر رادیو گفت‌وگو درباره دیگر برنامه‌های این شبکه در سالگرد پیروزی انقلاب اسامی هم توضیح داد: علاوه بر برنامه‌های یادشده، ویژه‌برنامه‌هایی با ساختارهای نوین و زمان کوتاه موضوعاتی مانند بازخوانی تاریخ شفاهی کشور در دوران پهلوی، یادداشت‌های اسدا... علم، بازخوانی دستاوردهای انقلاب اسلامی در ۴۲سال گذشته و ... از این شبکه پخش می‌شود.

کوچک زاده گفت: از دیگر برنامه‌های شاخص این شبکه رادیویی در ایام دهه فجر گفت‌وگوی سیاسی مهر خاوران، بازنشر کلیپ‌ها و فیلم‌های مرتبط با انقلاب اسلامی در درگاه‌های مجازی و رادیو، «انقلاب ناتمام جای بی‌قاب» که به‌نقد انقلاب فرهنگی می‌پردازد، «محرمانه نیست» شامل پخش نشست‌های تخصصی انقلاب اسلامی، «حیات خلوت» با مرور زندگی بانوان نخبه و جوان انقلابی، «سینما معیار» با بررسی سینمای طراز انقلاب اسلامی، «پرده آخر» با بررسی تئاتر طراز انقلاب اسلامی و «ارغنون» به بررسی چالش‌های حوزه موسیقی در دوران پس از انقلاب اسلامی می‌پردازد.